

İlgili Kanun / Madde
6100 S. HMK/125

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2025/2594

Karar No. 2025/4028

Tarihi: 05.05.2025

- UYUŞMAZLIK KONUSU MAL ALÇAK VEYA HAKKIN DAVA AÇILMADAN DEVRİ
- UYUŞMAZLIK KONUSU MAL ALÇAK VEYA HAKKIN DAVA AÇILDIKTAN SONRA DEVRİ VE YARGILAMAYA ETKİLERİ
- ALACAĞIN TEMLİKİ HÜKÜMLERİ VE KOŞULLARI

ÖZETİ: Uyuşmazlık konusu mal, alacak veya hak, dava açılmadan önce devredilirse 6100 sayılı Kanun'un 125. maddesi uygulanmaz. Zira malını, alacağını veya hakkını devreden kişinin devrettiği mal, alacak veya hak konusu üzerinde alacaklı, borçlu, malik ve zilyet gibi sıfatları kalmayacağından devreden kişinin, devirden sonra açılan bir davada, davacı ya da davalı olarak hasım gösterilmesi mümkün değildir. Hâl böyle olmakla birlikte başlangıçta alacaklı sıfatı bulunmayan davacı veya borçlu sıfatı bulunmayan davalı, davada taraf olarak gösterilip davanın devamı sırasında alacaklı veya borçlu sıfatına sahip olursa, açılan dava sıfat yokluğundan reddedilemez. Şöyle ki dava açıldığı esnada alacaklı sıfatı bulunmayan davacının, dava sırasında alacağı devralması durumunda sıfat yönünden eksiklik ortadan kalktığı için davaya devam edilerek işin esasının incelenip çözümlenmesi gerekir. Husumetin doğru kişiye yöneltilmesi, dolayısıyla dava konusunun devri mahkemece resen nazara alınacak hususlardandır.

6100 sayılı Kanun'un 125/2 hükmü gereğince davanın açılmasından sonra, dava konusu davacı tarafından

devredilirse, devralmış olan kişi, görülmekte olan davada davacı yerine geçer ve davaya kaldığı yerden itibaren devam eder. Başka bir anlatımla ilgili düzenlemeye göre davacı tarafından dava konusunun üçüncü kişiye devredilmesi hâlinde, devralan üçüncü kişinin, hukuk gereği (ipso iure) davacı sıfatı ve buna bağlı olarak davayı takip yetkisi kazanacağı ve davanın yeni davacı ile süreceği kabul edilmiştir.

Davacının dava konusunu devretmesi durumunda, davalının tercihi aranmadan, devralan, davacının yerine kendiliğinden (resen) geçerek yargılama aşamasında her zaman davada taraf sıfatını kazanacaktır. Başka bir anlatımla 6100 sayılı Kanun'un 125/2 hükmünde, davalıya 1. fıkradakine benzer seçimsel haklar tanınmamıştır; devralan kişinin davacının yerine geçmek suretiyle davaya kaldığı yerden devam edeceği ilkesi getirilmiştir. Dava konusu hangi aşamada devredildiyse, o andan itibaren devralan kişi davanın tarafı hâline gelecektir.

Dava hakkı, asıl (subjektif) hakkın içinde bulunan bir hak olduğu için asıl hakkın devri ile dava hakkı da devredilmiş olur. Bir hakkın devri, 6098 sayılı Kanun'un 183. maddesi hükümlerinde düzenlenen alacağın temlik suretiyle gerçekleşir. Alacak temlik edilince devreden kişinin, alacaklı sıfatı ile birlikte davacı sıfatı da devralana geçer ve davacı yerine geçen üçüncü şahıs usulden doğan yetkilerini kullanabilir.

Bu arada alacağın temlik (devri) konusuna değinmekte fayda bulunmaktadır. Alacağın devri, alacaklı ile onu devralan üçüncü şahıs arasında kanun, sözleşme veya işin niteliği engel olmadıkça, borçlunun rızasına ihtiyaç olmaksızın yapılabilen yazılı şekle bağlı sözleşme, kanun ya da kazai kararlarla gerçekleşen tasarrufi bir muameledir. Alacağın devri kural olarak borçlunun rızasına ihtiyaç olmaksızın yapılabilen tasarrufi bir hukuki işlemdir, külli değil, cüz'î ve sınırlı bir halefiyet meydana gelmektedir. Burada alacaklının değişmesi söz konusudur (Turgut Uygur, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu Şerhi, Ankara, 2013, C.I, s. 1096). Başka bir ifadeyle alacağın temlik (devri), mevcut bir alacağın alacaklısının değişmesi işlemidir. Alacaklının

bir borç ilişkisinden doğan alacağını borçlunun rızasına gerek olmadan bir sözleşmeye dayanarak üçüncü bir kişiye devretmesine alacağın temlik adı verilir (Fikret Eren, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2017, s.1248). Alacağın temlik ile borç münasebetinde alacaklının şahsında bir değişiklik vuku bulmakta, eski alacaklının (temlik edenin) yerini yeni alacaklı (temellük eden) almaktadır (Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, 03.06.2021 tarihli ve 2017/15-427 Esas, 2021/685 Karar sayılı kararı).

Yukarıda yer verilen 6098 sayılı Kanun'un 183. maddesindeki düzenlemede de, kural olarak alacağın temlikinde borçlunun rızasına gerek olmadığı, sadece alacağı talep hakkının devredildiği, borcun özünün muhafaza edildiği belirtilmiştir.

Alacağın iradi devrinin (sözleşmeye dayanan devir) geçerli olabilmesi için sözleşmenin taraflarının fiil ve tasarruf ehliyetine sahip olması, geçerli bir sözleşmenin bulunması, alacaklı ile üçüncü kişi arasında 6098 sayılı Kanun'un 184. maddesi gereğince yazılı devir sözleşmesinin yapılması, devredilen alacak hakkının mevcut olması ve devir engeli bulunmaması koşullarının gerçekleşmiş olması gereklidir (Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, 18.11.2021 tarihli ve 2018/(15)6-565 Esas, 2021/1464 Karar; 29.03.2023 tarihli ve 2021/(15)6-535 Esas, 2023/266 Karar sayılı kararları). Ancak 6098 sayılı Kanun'un 183. maddesindeki düzenleme ile bazı alacakların devrine izin verilmediğini de ifade etmek gerekir. Devir yasağı kanundan, sözleşmeden veya işin niteliğinden doğabilir.

Kural olarak, bütün alacaklar temlik edilebilir. Böylece hâlen iktisap edilmiş (kazanılmış) bir alacak kadar ileride iktisap olunacak bir alacak da; keza muaccel bir alacak kadar bir vadeye veya şarta bağlanmış olan alacaklar da temlik olunabilir. Alacağın hukuki muameleden, haksız fiilden, sebepsiz zenginleşmeden veya doğrudan doğruya kanundan doğmuş olmasının da bir önemi yoktur (Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, 21.03.2019 tarihli ve 2017/11-2630 E., 2019/328 K. sayılı kararı).

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davacı vekili ve katılma yoluyla davalı BNS Gıda ve Turizm Hizmetleri AŞ (BNS Gıda Şirketi) vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçelerinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

1. Davacı Uthai Soboon vekili dava dilekçesinde; müvekkilinin davalıya ait işyerinde 01.07.2012-02.06.2019 tarihleri arasında suhisi ustası-şef olarak çalıştığını, son ücretinin net 1.600,00 USD olduğunu, yemek ve barınma giderlerinin işveren tarafından karşılandığını, ücretlerinin elden ödendiğini, sigorta primlerinin gerçek ücret üzerinden bildirilmediğini, müvekkilinin haftanın 6 günü 10.00-23.00 saatleri arasında çalıştığını, ulusal bayram ve genel tatil günlerinde çalışmaya devam ettiğini, söz konusu çalışmalarının karşılığı ile 2018 yılı Kasım ayı ve 2019 yılı Haziran ayları arasındaki aylık ücret alacağını işverence ödenmediğini, yıllık izinlerinin de kullanılmadığını, ödenmeyen işçilik alacakları sebebiyle iş sözleşmesinin müvekkili tarafından haklı nedenle feshedildiğini ileri sürerek kıdem tazminatı, ücret, yıllık ücretli izin, fazla çalışma ücreti ile ulusal bayram ve genel tatil ücreti alacaklarının davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

2. Davacı Uthai Soboon vekili dosyaya sunmuş olduğu 04.06.2021 tarihli beyan dilekçesinde, müvekkili tarafından davaya konu alacakların Ankara 54. Noterliğinin 03.06.2021 tarihli ve 17181 yevmiye numaralı sözleşmesi ile 20.000,00 TL bedel karşılığında dava dışı Ercan Çopur'a devredildiğini beyan etmiştir.

3. İlk Derece Mahkemesinin 24.06.2021 tarihli ara kararı ile; 03.06.2021 tarihli alacağın devri sözleşmesi dikkate alınarak 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 125. maddesi uyarınca, Uthai Soboon'un davacı kaydının silinmesine, dava dışı Ercan Çopur'un davacı olarak davaya devam etmesine karar verilmiştir.

II. CEVAP

1. Davalı BNS Gıda Şirketi vekili cevap dilekçesinde; davacının ödenmeyen herhangi bir hak ve alacağının bulunmadığını, davacının sigorta tescili her ne kadar müvekkili Şirketten bildirilmiş ise de yapılan görevlendirme ve alınan çalışma izin adresleri ile de sabit olduğu üzere davacının diğer davalı EBM Gıda ve Turizm Hizmetleri Şirketi (EBM Gıda Şirketi) bünyesinde istihdam edildiğini, işçilik alacaklarından diğer davalı Şirketin sorumlu olduğunu, davacının ücret alacaklarının ödendiğinin imzalı bordrolarla sabit olduğunu, davacının herhangi bir bildirimde bulunmaksızın işyerinden ayrıldığını, kıdem tazminatına hak kazanmadığını, davacının yıllık izinlerini kullandığını, davacının çalışma şartlarına ilişkin iddialarının gerçeği yansıtmadığını savunarak davanın reddini istemiştir.

2. Davalı EBM Gıda Şirketi vekili tarafından davaya cevap dilekçesi sunulmamıştır.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; Bölge Adliye Mahkemesinin 23.01.2023 tarihli kaldırma kararı uyarınca yeniden yapılan yargılamada, Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) kayıtları, taraflar arasındaki sözleşme içeriği, emsal ücret araştırması verilerinin ortalaması dikkate alındığında davacının son ücretinin brüt 923,68 USD olduğu, davacının 2018 yılı Kasım ayı ve 2019 yılı Haziran ayları arasındaki ücretinin ödendiğinin davalılarca ispat edilemediği, ücret alacağına ilişkin dava belirsiz alacak davası olarak açılmış olup söz konusu alacağın belirsiz alacak ile talep edilmesinde hukuki yarar bulunmadığı ve bu sebeple reddi gerekmekte ise de ödenmeyen ücret alacağı ile işçinin feshinin haklı nedene dayandığı ve davacının kıdem tazminatına hak kazandığı; diğer yandan davacı tanıklarının davalı aleyhine davalarının bulunduğu, tanık beyanı dışında başkaca yeterli ve inandırıcı delil de sunulmadığından ispatlanamayan fazla çalışma ile ulusal bayram ve genel tatil ücreti taleplerinin reddi gerektiği, davacının 6 tam yıl hizmet süresi karşılığı 90 gün yıllık izin süresinin olduğu, davacının yurt dışında geçirmiş olduğu süreler dikkate alındığında bakiye yıllık ücretli izin alacağının bulunmadığı, dosya kapsamında yer alan SGK yazısı ile davalılar arasında alt işveren asıl işveren ilişkisinin bulunmadığı belirtilmiş ise de dinlenen tanıkların beyanları dikkate alınarak davacının her iki davalı Şirket bünyesinde çalıştığının anlaşıldığı, dolayısıyla işçilik alacaklarından her iki davalı işverenin müştereken ve müteselsilen sorumlu olduğunun kabulü ile kıdem tazminatının kabulüne; diğer alacakların belirtilen sebeplerle reddine dair davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı Ercan Çopur vekili ve davalı BNS Gıda Şirketi vekili tarafından istinaf başvurusunda bulunulması üzerine Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; yabancı uyruklu işçinin 06.08.2012-02.06.2019 tarihleri arasında olmak üzere davalılara ait işyerinde 6 yıl, 9 ay, 26 gün süreyle çalıştığı, davalı BNS Gıda Şirketi alacağını devreden işçinin işvereni olup kayıtların aksi de ispat edilemediğine göre davalı BNS Gıda Şirketinin davaya konu taleplerden işveren sıfatıyla sorumlu olduğu, emsal ücret araştırmasına dayanılarak aylık ücretin 923,68 USD kabul edilmesinin dosya kapsamına uygun düştüğü, işçinin fazla çalışma yaptığı ve ulusal bayram ve genel tatil günlerinde çalıştığı iddiasını davalılar aleyhine davası bulunan tanık beyanı dışında destekleyen herhangi bir delil bulunmadığı, tanıkların davalılardan birine karşı dava açmış olmalarının sonuca etkisi olmadığı, ayrıca ücret alacağının belirsiz alacak davasına konu edilemeyeceği yönündeki Mahkeme kabulünün yerinde olduğu, İlk Derece Mahkemesinin vakıa ve hukuki değerlendirmesinde usul ve esas yönünden kanuna aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davacı vekili ve davalı BNS Gıda Şirketi vekillerinin istinaf başvurularının ayrı ayrı esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

1. Davacı Ercan Çopur vekili temyiz dilekçesinde;

a. Tanıkların BNS Gıda Şirketi aleyhine açılmış davalarının bulunmadığını, tanıkların diğer davalı EBM Gıda Şirketine karşı dava açtıklarını, dolayısıyla davacı ile menfaat birliği içinde kabul edilmelerinin hatalı olduğunu, ayrıca işveren aleyhine davaları olsa bile o işyerindeki işin niteliği ve gereklerine uygun düşüyorsa tanıkların beyanlarının dikkate alınması gerektiğini,

b. Ankara 17. İş Mahkemesinin 2020/125 Esas sayılı dosyası kapsamında dinlenen, davalı aleyhine davaları bulunmayan bordro tanıklarının da müvekkilinin ücreti ve çalışma koşulları hakkında aynı beyanlarda bulunmuş olmalarına rağmen bordro tanıklarının ifadeleri göz ardı edilerek fazla çalışma ücreti ile ulusal bayram ve genel tatil ücreti alacağıının ispatlanmadığının kabul edilmesinin hatalı olduğunu,

c. Ücret alacağıının belirsiz alacak davası olarak açılmasında hukuki yarar bulunduğunu,

d. Davacının aylık ücret miktarının 1.600,00 USD olarak kabulü gerektiğini ileri sürmüştür.

2. Davalı BNS Gıda Şirketi vekili katılma yoluyla sunduğu temyiz dilekçesinde;

a. Davacının SGK kaydı müvekkili Şirket nezdinde yapılmış ise de davacının diğer davalı Şirket nezdinde fiilen çalıştığını, emir ve talimatları diğer davalı Şirketten aldığını,

b. Franchise sözleşmesi gereğince iştegal alanına uygun şekilde yabancı aşçıların yurt dışından getirilmesi hususunda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından verilecek izin bakımından herhangi bir işletmenin başvurusunun yeterli olmaması ve ancak müvekkili Şirketin bu koşulları sağlayabilmesi sebebiyle yabancı aşçı izinleri alınmak ve davacının diğer davalı Şirkete ait işyerinde çalıştığı gerekli tüm mercilere bildirilmek suretiyle çalıştırıldığını,

c. Diğer davalı Şirket ile müvekkili Şirket arasında alt işveren asıl işveren ilişkisi dâhil herhangi bir hukuki ilişki bulunmadığını,

d. Davacının aylık ücret miktarının hatalı belirlendiğini,

e. Bilirkişi raporuna itiraz etmelerine rağmen söz konusu itirazlar dikkate alınmaksızın karar verilmesinin hatalı olduğunu ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme ve Gerekeç

Uyuşmazlık, davada taraf teşkilinin sağlanıp sağlanmadığı, işçinin aylık ücretinin miktarı, ücret alacağıının belirsiz alacak davası olarak açılmasında hukuki yarar bulunup bulunmadığı, fazla çalışma ile ulusal bayram ve genel tatil ücreti alacaklarının ispatı ile davalı BNS Gıda Şirketinin işçilik alacaklarından sorumluluğunun bulunup bulunmadığı hususlarına ilişkindir.

6100 sayılı Kanun'un "Dava konusunun devri" başlıklı 125. maddesi şu şekildedir:

"(1) Davanın açılmasından sonra, davalı taraf, dava konusunu üçüncü bir

kişiyi devrederse, davacı aşağıdaki yetkilerden birini kullanabilir:

a) İsterse, devreden tarafla olan davasından vazgeçerek, dava konusunu devralmış olan kişiye karşı davaya devam eder. Bu takdirde dava davacı lehine sonuçlanırsa, dava konusunu devreden ve devralan yargılama giderlerinden müteselsilen sorumlu olur.

b) İsterse, davasını devreden taraf hakkında tazminat davasına dönüştürür.

(2) Davanın açılmasından sonra, dava konusu davacı tarafından devredilecek olursa, devralmış olan kişi, görülmekte olan davada davacı yerine geçer ve dava kaldığı yerden itibaren devam eder. (Ek cümle:22/7/2020-7251/11 md.) Bu takdirde dava davacı aleyhine sonuçlanırsa, dava konusunu devreden ve devralan yargılama giderlerinden müteselsilen sorumlu olur."

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun (6098 sayılı Kanun) 183/1 hükmü ise şu şekildedir:

"Kanun, sözleşme veya işin niteliği engel olmadıkça alacaklı, borçlunun rızasını aramaksızın alacağını üçüncü bir kişiye devredebilir.

..."

6100 sayılı Kanun'un 125. maddesindeki düzenleme, dava konusunun davanın açılmasından sonra devrine (müddeabihin temliki) ilişkindir. Dava açıldıktan sonra sınırlayıcı bir neden bulunmadığı takdirde dava konusu malın veya hakkın üçüncü kişilere devredilebilmesi tasarruf serbestisi kuralının bir gereği, hak sahibi veya malik olmanın da doğal bir sonucudur. Usul hukukumuzda da, ayrık durumlar dışında, dava konusu mal veya hakkın davanın devamı sırasında devredilebileceği kabul edilmiş, 6100 sayılı Kanun'un 125. maddesi, dava konusunun taraflarca üçüncü kişiye devir ve temliki hâlinde yapılacak usul işlemlerini belirlemiştir.

Uyuşmazlık konusu mal, alacak veya hak, dava açılmadan önce devredilirse 6100 sayılı Kanun'un 125. maddesi uygulanmaz. Zira malını, alacağını veya hakkını devreden kişinin devrettiği mal, alacak veya hak konusu üzerinde alacaklı, borçlu, malik ve zilyet gibi sıfatları kalmayacağından devreden kişinin, devirden sonra açılan bir davada, davacı ya da davalı olarak hasım gösterilmesi mümkün değildir. Hâl böyle olmakla birlikte başlangıçta alacaklı sıfatı bulunmayan davacı veya borçlu sıfatı bulunmayan davalı, davada taraf olarak gösterilip davanın devamı sırasında alacaklı veya borçlu sıfatına sahip olursa, açılan dava sıfat yokluğundan reddedilemez. Şöyle ki dava açıldığı esnada alacaklı sıfatı bulunmayan davacının, dava sırasında alacağı devralması durumunda sıfat yönünden eksiklik ortadan kalktığı için davaya devam edilerek işin esasının incelenip çözümlenmesi gerekir. Husumetin doğru kişiye yöneltilmesi, dolayısıyla dava konusunun devri mahkemece resen nazara alınacak hususlardandır.

6100 sayılı Kanun'un 125/2 hükmü gereğince davanın açılmasından sonra, dava konusu davacı tarafından devredilirse, devralmış olan kişi, görülmekte olan davada davacı yerine geçer ve davaya kaldığı yerden itibaren devam eder. Başka bir

anlatımla ilgili düzenlemeye göre davacı tarafından dava konusunun üçüncü kişiye devredilmesi hâlinde, devralan üçüncü kişinin, hukuk gereği (ipso iure) davacı sıfatı ve buna bağlı olarak davayı takip yetkisi kazanacağı ve davanın yeni davacı ile süreceği kabul edilmiştir.

Davacının dava konusunu devretmesi durumunda, davalının tercihi aranmadan, devralan, davacının yerine kendiliğinden (resen) geçerek yargılama aşamasında her zaman davada taraf sıfatını kazanacaktır. Başka bir anlatımla 6100 sayılı Kanun'un 125/2 hükmünde, davalıya 1. fıkradakine benzer seçimlik haklar tanınmamıştır; devralan kişinin davacının yerine geçmek suretiyle davaya kaldığı yerden devam edeceği ilkesi getirilmiştir. Dava konusu hangi aşamada devredildiyse, o andan itibaren devralan kişi davanın tarafı hâline gelecektir.

Dava hakkı, asıl (subjektif) hakkın içinde bulunan bir hak olduğu için asıl hakkın devri ile dava hakkı da devredilmiş olur. Bir hakkın devri, 6098 sayılı Kanun'un 183. maddesi hükümlerinde düzenlenen alacağın temlik suretiyle gerçekleşir. Alacak temlik edilince devreden kişinin, alacaklı sıfatı ile birlikte davacı sıfatı da devralana geçer ve davacı yerine geçen üçüncü şahıs usulden doğan yetkilerini kullanabilir.

Bu arada alacağın temlik (devri) konusuna değinmekte fayda bulunmaktadır. Alacağın devri, alacaklı ile onu devralan üçüncü şahıs arasında kanun, sözleşme veya işin niteliği engel olmadıkça, borçlunun rızasına ihtiyaç olmaksızın yapılabilen yazılı şekle bağlı sözleşme, kanun ya da kazai kararlar gerçekleşen tasarrufi bir muameledir. Alacağın devri kural olarak borçlunun rızasına ihtiyaç olmaksızın yapılabilen tasarrufi bir hukuki işlemdir, külli değil, cüz'î ve sınırlı bir halefiyet meydana gelmektedir. Burada alacaklının değişmesi söz konusudur (Turgut Uygur, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu Şerhi, Ankara, 2013, C.I, s. 1096).

Başka bir ifadeyle alacağın temlik (devri), mevcut bir alacağın alacaklısının değişmesi işlemidir. Alacaklının bir borç ilişkisinden doğan alacağını borçlunun rızasına gerek olmadan bir sözleşmeye dayanarak üçüncü bir kişiye devretmesine alacağın temlik adı verilir (Fikret Eren, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2017, s.1248). Alacağın temlik ile borç münasebetinde alacaklının şahsında bir değişiklik vuku bulmakta, eski alacaklının (temlik edenin) yerini yeni alacaklı (temellük eden) almaktadır (Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, 03.06.2021 tarihli ve 2017/15-427 Esas, 2021/685 Karar sayılı kararı).

Yukarıda yer verilen 6098 sayılı Kanun'un 183. maddesindeki düzenlemede de, kural olarak alacağın temlikinde borçlunun rızasına gerek olmadığı, sadece alacağı talep hakkının devredildiği, borcun özünün muhafaza edildiği belirtilmiştir.

Alacağın iradi devrinin (sözleşmeye dayanan devir) geçerli olabilmesi için sözleşmenin taraflarının fiil ve tasarruf ehliyetine sahip olması, geçerli bir sözleşmenin bulunması, alacaklı ile üçüncü kişi arasında 6098 sayılı Kanun'un 184. maddesi gereğince yazılı devir sözleşmesinin yapılması, devredilen alacak hakkının mevcut olması ve devir engeli bulunmaması koşullarının gerçekleşmiş olması

gereklidir (Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, 18.11.2021 tarihli ve 2018/(15)6-565 Esas, 2021/1464 Karar; 29.03.2023 tarihli ve 2021/(15)6-535 Esas, 2023/266 Karar sayılı kararları). Ancak 6098 sayılı Kanun'un 183. maddesindeki düzenleme ile bazı alacakların devrine izin verilmediğini de ifade etmek gerekir. Devir yasağı kanundan, sözleşmeden veya işin niteliğinden doğabilir.

Kural olarak, bütün alacaklar temlik edilebilir. Böylece hâlen iktisap edilmiş (kazanılmış) bir alacak kadar ileride iktisap olunacak bir alacak da; keza muaccel bir alacak kadar bir vadeye veya şarta bağlanmış olan alacaklar da temlik olunabilir. Alacağın hukuki muameleden, haksız fiilden, sebepsiz zenginleşmeden veya doğrudan doğruya kanundan doğmuş olmasının da bir önemi yoktur (Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, 21.03.2019 tarihli ve 2017/11-2630 E., 2019/328 K. sayılı kararı).

Somut uyuşmazlıkta; dava Uthai Soboon vekili Av. Ferhat Kaya tarafından açılmış olup dava dilekçesinde söz konusu yabancı uyruklu işçinin çalışmasından kaynaklanan işçilik alacaklarının (kıdem tazminatı, ücret, yıllık ücretli izin, fazla çalışma ücreti ile ulusal bayram ve genel tatil ücreti) davalılardan tahsili talep edilmiştir.

Yargılama sırasında davacı Uthai Soboon vekili dosyaya sunmuş olduğu 04.06.2021 tarihli beyan dilekçesinde, müvekkili tarafından davaya konu alacakların Ankara 54. Noterliğinin 03.06.2021 tarihli ve 17181 yevmiye numaralı sözleşmesi ile 20.000,00 TL bedel karşılığında dava dışı Ercan Çopur'a devredildiğini ve davacı sıfatının söz konusu kişiye geçtiğini beyan etmiştir.

İlk Derece Mahkemesinin 24.06.2021 tarihli ara kararı ile 03.06.2021 tarihli alacağın devri sözleşmesi dikkate alınarak 6100 sayılı Kanun'un 125. maddesi uyarınca, Uthai Soboon'un davacı kaydının silinmesine, dava dışı Ercan Çopur'un davacı olarak davaya devam etmesine karar verilmiştir.

Ancak İlk Derece Mahkemesince verilen 24.02.2022 tarihli ilk kararın istinaf incelemesi sırasında, İlk Derece Mahkemesince Bölge Adliye Mahkemesine gönderilen 05.12.2022 tarihli yazı ekinde Yenimahalle Noterliğinin 25.11.2022 tarihli ve 20457 yevmiye numaralı alacağın devri sözleşmesine ilişkin belgenin, gerek İlk Derece Mahkemesince gerekse de Bölge Adliye Mahkemesince dikkate alınmadığı anlaşılmaktadır. Söz konusu alacağın devri sözleşmesine göre Ercan Çopur isimli davacı tarafından 40.000,00 TL bedel karşılığında dava konusu alacakların (kıdem tazminatı, ücret, yıllık ücretli izin, fazla çalışma ücreti ile ulusal bayram ve genel tatil ücreti) dava dışı Ozan Ekşi'ye devredildiği görülmektedir.

Yukarıda yapılan açıklamalar ve 6100 sayılı Kanun'un 125. maddesi uyarınca, devralan üçüncü kişinin yani Ozan Ekşi'nin hukuk gereği (ipso iure) davacı sıfatı ve buna bağlı olarak davayı takip yetkisi kazanacağı ve davanın yeni davacı ile süreceği hususu göz ardı edilerek, davaya devreden Ercan Çopur ile devam edilip karara bağlanması hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

1. Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının ORTADAN KALDIRILMASINA,

2. İlk Derece Mahkemesi kararının BOZULMASINA,

Bozma sebebine göre tarafların diğer temyiz itirazlarının incelenmesine bu aşamada yer olmadığına,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde ilgililere iadesine,

Dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

05.05.2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.